

**МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД
НА НАЦИОНАЛНАТА КОМИСИЯ ПО КОРПОРАТИВНО
УПРАВЛЕНИЕ
ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА КОРПОРАТИВНОТО УПРАВЛЕНИЕ
В БЪЛГАРИЯ
ЗА 2023 Г.**

март, 2025 г.

Настоящият мониторингов доклад съдържа информация за състоянието на корпоративното управление в България през 2023 г., дейността на Националната комисия по корпоративно управление през 2024 г. и приетата програма за 2025 г.

Докладът е изготвен на база представените от публичните дружества, допуснати до търговия на двата водещи сегмента на Основния пазар на Българска фондова борса АД – Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard, годишни финансови отчети за дейността към 31.12.2023 г.

Целта на доклада е да се проследи до каква степен компаниите прилагат принципите и стандартите за добро корпоративно управление. Анализът обхваща публично представените от дружествата декларации за корпоративно управление, които са част от годишния доклад за дейността; нефинансовите декларации и картите за самооценка, представени отделно на доброволен принцип, както и публично представената на корпоративните страници на дружествата информация.

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Националната комисия по корпоративно управление	4
2.	Национален кодекс за корпоративно управление	6
3.	Анализ на състоянието на корпоративното управление в България през 2023 г.	8
4.	Състояние на електронните страници на българските публични компании	20
5.	Инициативи на НККУ за повишаване на стандартите на доброто корпоративно управление в контекста на въпросите, свързани с устойчивостта и популяризиране на Националния кодекс за корпоративно управление	28
6.	Програма на Националната комисия по корпоративно управление за 2025 г.	29
	Приложение 1	31

1. Националната комисия по корпоративно управление

Националната комисия за корпоративно управление (НККУ) е създадена за целите на насърчаване прилагането на добрите практики по корпоративно управление и развитието на Българския национален кодекс за корпоративно управление (БНККУ или Кодекса).

Комисията е постоянно действащ, независим орган, създаден на 3 септември 2009 г. под егидата на Българската фондова борса (БФБ) и Комисията за финансов надзор (КФН), с подкрепата на Световната Банка и Международната финансова корпорация (IFC).

Мисията на Комисията е да насърчава утвърждаването на добрите практики в областта на корпоративното управление, за да подпомогне дружествата да привличат капитал и да повиши тяхната атрактивност сред инвеститорите на капиталовите пазари.

Като единствената представителна организация в областта на корпоративното управление, НККУ приветства диалога с всички държавни институции и представители на бизнеса, които имат за цел повишаване на стандартите за корпоративното управление.

Към 31.12.2023 г., председателството се осъществява от Асоциацията на директорите за връзки с инвеститорите в България чрез председателя на Управителния съвет (УС) на организацията – Даниела Пеева.

През 2024 г. към НККУ се присъединиха: Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП), Българската асоциация на управляващите дружества (БАУД), Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО) и Асоциацията на българските застрахователи (АБЗ).

На 11.09.2024 г., в Търговски регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел при Агенция по вписванията, като представляващ НККУ, е вписана Българската асоциация на управляващите дружества, чрез председателя на УС на организацията – Наталия Петрова, която се ангажира да работи активно за утвърждаване на принципите на доброто корпоративно управление в страната.

Към 31.12.2024 г., членове на УС на НККУ са:

- Проф. д. ик. н. Бистра Николова Боева
- Доц. д-р Маню Тодоров Моравенов
- Проф. д-р Стефан Христов Петранов
- Асоциация на българските застрахователи (АБЗ)
- Асоциация на директорите за връзки с инвеститорите в България (АДВИБ)
- Асоциация на дружествата със специална инвестиционна цел (АДСИЦ)

- Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ)
- Българска асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО)
- Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП)
- Българска асоциация на управляващите дружества (БАУД)
- „Българска фондова борса“ АД
- „Златен лев капитал“ АД
- Институт на вътрешните одитори в България
- „Монбат“ АД
- „Софарма“ АД
- „Стара планина холд“ АД

В периода 2023 – 2024 г. НККУ продължи активно да насърчава добрите практики в корпоративното управление в България.

Основните дейности на НККУ през този период включват:

1.1 Мониторинг и оценка

През м. февруари 2024 г. НККУ изготви първия си мониторингов доклад, обхващащ периода 2021 – 2023 г., който анализира състоянието на корпоративното управление на публичните дружества и емитенти на ценни книжа, допуснати до търговия на регулиран пазар на Българската фондова борса (БФБ) на база публично оповестените през 2023 г. годишни финансови отчети за дейността към 31.12.2022 г. Мониторинговият доклад за периода 2021 – 2023 г. разглежда общо 241 компании, допуснати до търговия на Основен и Алтернативен пазар на БФБ.

Предвид извършения анализ на корпоративното управление в България през периода 2021 – 2023 г., е направен извод, че се наблюдават положителни тенденции за повишаване не само на качеството на разкриваната информация в декларациите за корпоративно управление, но и припознаването от корпоративните ръководства на добрите практики в корпоративното управление за просперитета на компаниите. Компаниите, които се търгуват на авторитетните и ликвидни сегменти на БФБ полагат изключително много усилия за следване на добри практики в областта на корпоративното управление и техните ръководства все по-често са ангажирани с отговорното управление на компаниите не само за постигане на максимална удовлетвореност на инвеститорите, но и на всички заинтересовани лица.

1.2 Актуализация на Националния кодекс за корпоративно управление

В края на 2023 г. ръководството на НККУ отчете необходимостта от промяна в Националния кодекс за корпоративно управление (Кодекса) и разработи проект за неговото изменение и допълнение. След съгласуване между всички организации, членуващи в НККУ, Кодексът бе одобрен през месец юни 2024 г. и е изцяло съобразен с Принципите на корпоративното управление на Г20/ОИСР от 2023 г., както и с Целите за устойчиво развитие на ООН от 2015 г. и Насоките на ООН за бизнеса и човешките права (2011). Заложени бяха мерки за устойчиво развитие и стабилност, включително цифрова сигурност, опазване на климата и др.

1.3 Инициативи и сътрудничество

През 2024 г. НККУ организира семинари и обучения на корпоративни ръководства, директори за връзки с инвеститорите и регистрирани одитори, насочени към повишаване на осведомеността относно значението на доброто корпоративно управление сред публичните дружества и заинтересованите страни. Тези инициативи целят укрепване на доверието на инвеститорите и подобряване на корпоративната култура в България.

НККУ работи в тясно сътрудничество с Комисията за финансов надзор (КФН) за насърчаване на инициативи в полза на корпоративното управление за устойчиво развитие. Това партньорство е насочено към подобряване на бизнес средата и привличане на инвестиции в страната.

Чрез тези дейности НККУ продължава да играе ключова роля в развитието и утвърждаването на добрите практики в корпоративното управление в България, съобразно международните стандарти и в подкрепа на устойчивото икономическо развитие на страната.

2. Национален кодекс за корпоративно управление

На заседание, проведено на 25.06.2024 г., УС на Националната комисия по корпоративно управление прие промени в [Националния кодекс за корпоративно управление](#), които влязоха в сила през месец юни 2024 г.

В актуализацията на Националния кодекс за корпоративно управление са включени допълнения, съответстващи на политиката на ЕС и Република България за устойчиво развитие. Взети са под внимание целите, заложени в Зелената сделка и Директива (ЕС) 2022/2464 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 година.

Разпоредбите на Кодекса са съобразени с Принципите на корпоративното управление на Г20/ОИСР от 2023 г., както и с Целите за устойчиво развитие на ООН от 2015 г. и Насоките на ООН за бизнеса и човешките права (2011), а именно:

- Допълнени са функциите и задълженията на корпоративните ръководства с конкретни ангажименти за придобиване и надграждане на познания на членовете на корпоративните ръководства относно въздействието на климата върху развитието на дружествата и за утвърждаване приоритетите им в областта на устойчивостта и климатичните промени;
- Препоръчително е процедурата за подбор на кандидати за членове на Управителния и Надзорния съвет или на Съвета на директорите да се основава на сравнителна оценка на квалификациите на всеки кандидат и да съдържа ясни и обективни критерии, които се прилагат по недискриминационен начин по време на целия процес. Подборът следва да обхване съответните мерки за постигане на балансирана представеност на половете, които дружеството ще се стреми да прилага по отношение на членовете на корпоративното ръководство като дава публичност на този подбор;
- Допълнени са изискванията към Политиката за възнагражденията, която следва да обвързва променливото възнаграждение и резултатите от дейността, с предварителни критерии, свързани с резултатите и да включва измерими стандарти, които подчертават дългосрочните интереси на дружеството и акционерите пред краткосрочните съображения. Изрично е посочено, че подобни измерими стандарти могат да се отнасят до общата възвръщаемост на акционерите и подходящи цели и показатели за устойчивост;
- Променено е наименованието и съдържанието на раздел „Разкриване на информация, свързана с устойчивото развитие, финансовото отчитане и другата корпоративна информация“. Корпоративните ръководства, освен да осигуряват оповестяването на всяка съществена регулирана информация относно дружеството следва да съобразят оповестяванията и с необходимостта от представяне на информация за въздействие на екологичните промени върху дейността на дружеството, съответно за въздействието на дейността на дружеството върху екологичните промени.

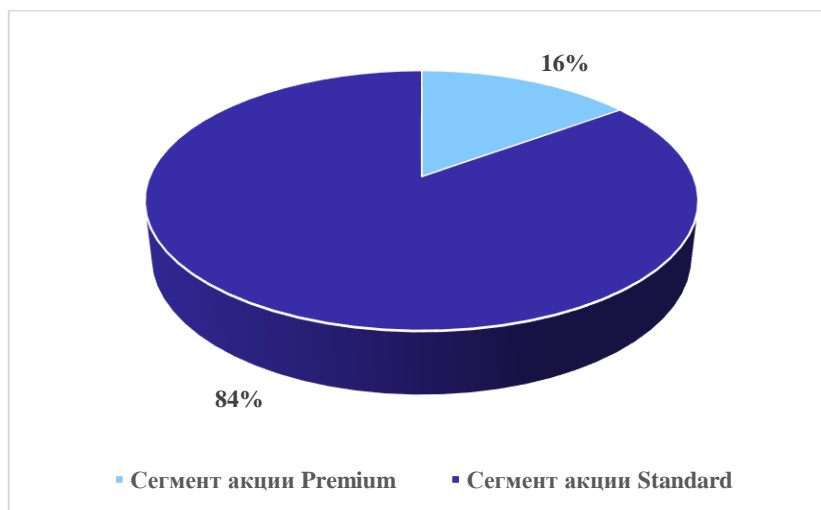
Съдържащите се в Националния кодекс препоръки за добро корпоративно управление, правила за защита на акционерите, прозрачност за работа на корпоративните ръководства и съобразяване със заинтересованите лица, са адресирани до публичните дружества в България. Кодексът се препоръчва и на дружествата, които планират да придобият публичен статут. Като Национален кодекс той се прилага и от дружествата с преобладаващо държавно и общинско участие – публични предприятия по смисъла на Закона за публичните предприятия.

3. Анализ на състоянието на корпоративното управление в България през 2023 г.

Изследваната в настоящия мониторингов доклад информация обхваща дружествата, регистрирани на двата водещи сегмента на Основния пазар BSE, организиран от Българска фондова борса – **Сегмент акции Premium** и **Сегмент акции Standard**, а именно:

- ✓ Декларациите за корпоративно управление, които са част от годишния доклад за дейността към 31.12.2023 г.;
- ✓ Нефинансовите декларации;
- ✓ Картите за самооценка, представени отделно на доброволен принцип, в която правят собствена преценка относно нивото на корпоративно управление в компанията си;
- ✓ Състоянието на електронните страници на публичните компании.

Към 31.12.2023 г. на Основен пазар BSE, Сегмент акции Premium са допуснати до търговия 10 емисии акции, а на Сегмент акции Standard – 51 емисии акции. (Вж. Фигура 1.)

Фигура 1: Относителен дял на дружествата от Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard от общия брой дружества на двата сегмента

3.1 Декларация за корпоративно управление

Направеният преглед на декларациите за корпоративно управление, част от годишния доклад за дейността към 31.12.2023 г. на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard, потвърждава направените изводи в мониторинговия доклад за периода 2021-2023 г. относно унифициране на съдържанието на представяната информация.

Компаниите, които отчитат нивото на корпоративно управление, следвайки структурата на Националния кодекс и неговите разпоредби, изготвят почти в еднакъв формат своите декларации за корпоративно управление. Подобно представяне на информацията се оценява от инвеститорите като полезно, тъй като те могат лесно да се ориентират за местоположението на интересуващата ги информация.

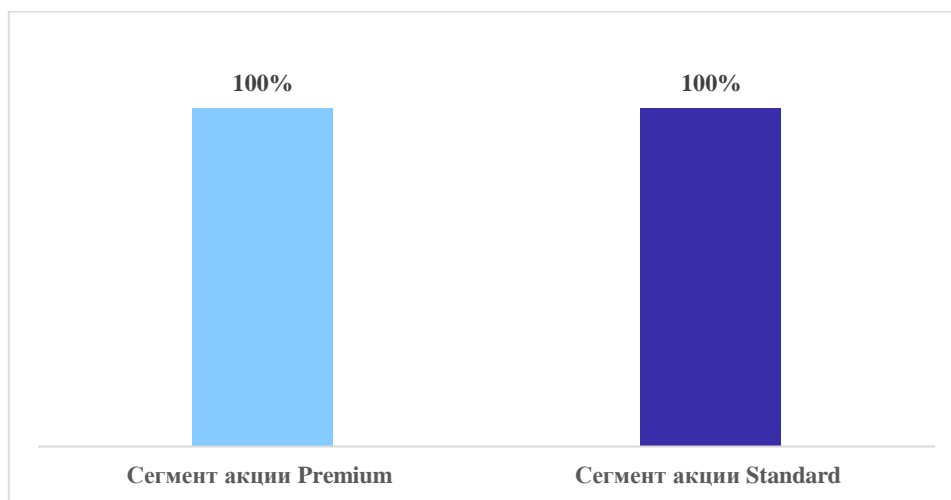
Обобщена информация за представените от дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard декларации за корпоративно управление е представена в таблицата по-долу:

Таблица 1. Обобщена информация за представените от дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard декларации за корпоративно управление

	Мониторингов доклад 2021-2023 г.	Мониторингов доклад, 2023 г.
Сегмент акции Premium	<p>Декларациите за корпоративно управление на всички 10 дружества са публикувани, както на електронната им страница, така и оповестени съгласно правилата за оповестяване на регулирана информация.</p> <p>Всички публикувани декларации за корпоративно управление следват структурата на Националния кодекс и съдържат детайлна информация относно спазването на препоръките по отделните разпоредби. Нито една компания не докладва разминаване с принципите на Кодекса.</p>	<p>Декларациите за корпоративно управление на всички 10 дружества са публикувани, както на електронната им страница, така и оповестени съгласно правилата за оповестяване на регулирана информация.</p> <p>Всички публикувани декларации за корпоративно управление следват структурата на Националния кодекс и съдържат детайлна информация относно спазването на препоръките по отделните разпоредби. Нито една компания не докладва разминаване с принципите на Кодекса.</p>
Сегмент акции Standard	<p>Декларациите за корпоративно управление на 50 от компаниите са публикувани както на електронната им страница, така също са оповестени съгласно правилата за оповестяване на регулирана информация. Само 6 компании нямат публикувани декларации за корпоративно управление.</p>	<p>Декларациите за корпоративно управление на 51 от компаниите са публикувани както на електронната им страница, така също са оповестени съгласно правилата за оповестяване на регулирана информация.</p>

Информация за прилагането на Кодекс за добро корпоративно управление

Всички дружества, регистрирани за търговия на двата водещи сегмента на Основния пазар на БФБ разкриват информация за прилагането на Кодекс за добро корпоративно управление. (Вж. Фигура 2.)

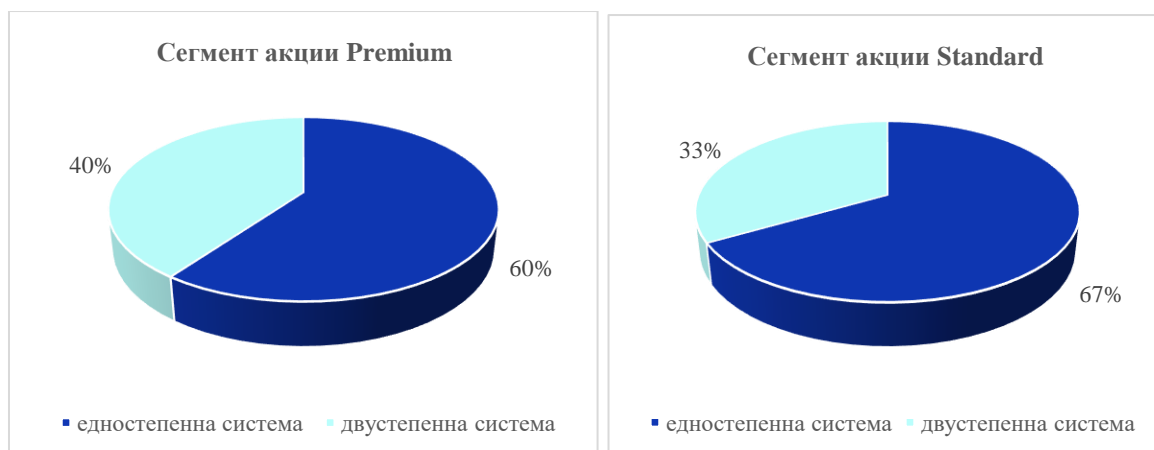

Фигура 2: Разкриване на информация за прилагането на Кодекс за добро корпоративно управление от дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard

Структура на корпоративните бордове и баланс между половете в управителните органи

Направеното проучване на структурата на корпоративните ръководства на дружествата, регистрирани за търговия на двата водещи сегмента на Основния пазар показва, че 40% от дружествата, допуснати до търговия на Сегмент акции Premium имат двустепенна система на управление съответно с Управителен и Надзорен съвет, а останалите 60% са с едностепенна система на управление – Съвет на директорите. Според данни от Търговския регистър 67% от дружествата на Сегмент акции Standard са с едностепенна система на управление, а 33% – с двустепенна.

Структурата на корпоративните ръководства на компаниите, листвани на двата разглеждани сегмента, е представена на Фигура 3.

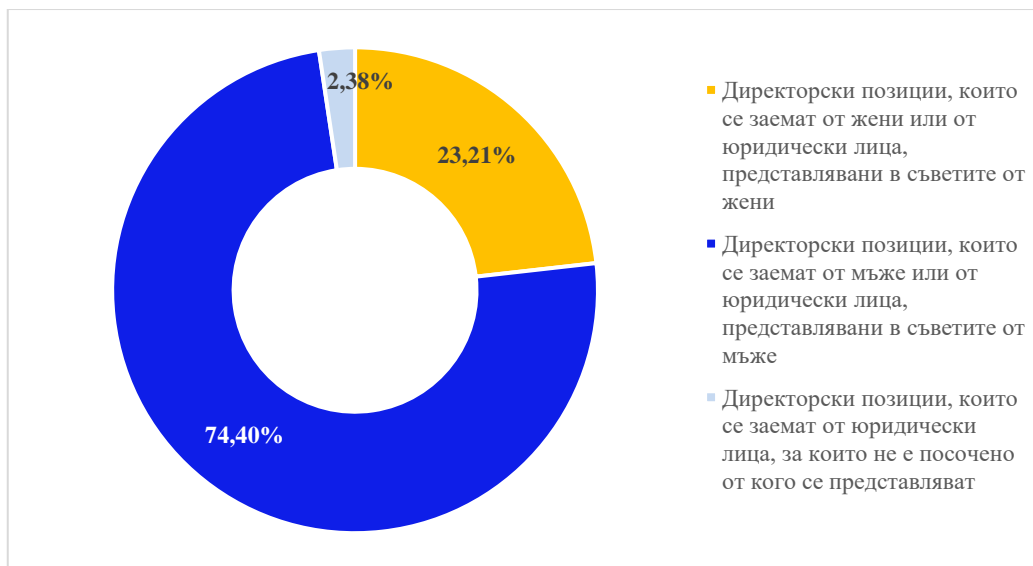
Фигура 3: Структура на корпоративните ръководства на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard

Структурата на корпоративните ръководства по пол общо на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard показва, че представеността на жените в корпоративните ръководства на дружествата остава на много високо ниво, съпоставимо с отчетените резултати от предишния доклад. Актуалните данни показват, че 23.78% от всички директорски позиции са заемани от жени. (Вж. Фигура 4.)

Фигура 4: Структура на корпоративните ръководства по пол на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard

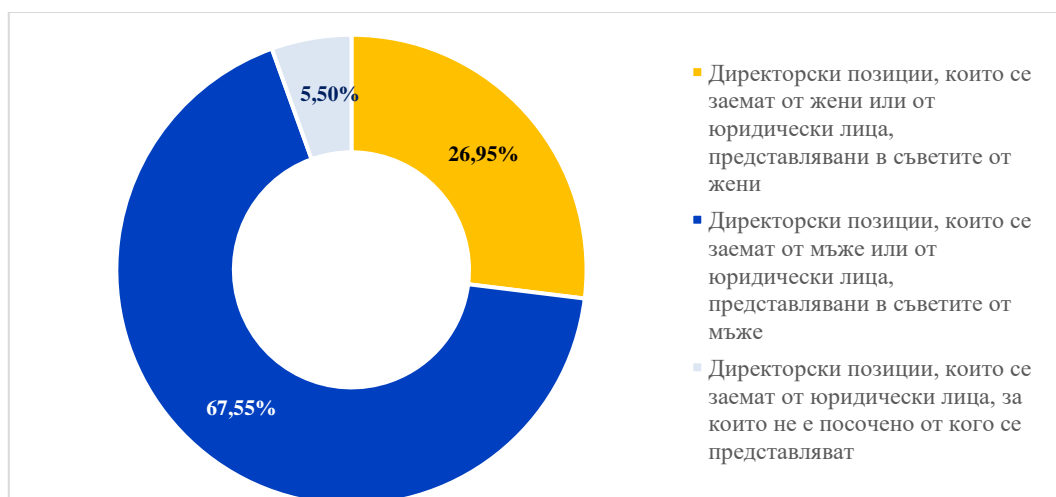
Детайлното проучване показва, че при дружествата, регистрирани на водещите сегменти на Основния пазар, от всички заемани 336 директорски позиции, в управителните органи на изследваните дружества, 23.21% се заемат от жени или от юридически лица, представлявани в съветите от жени, 74.40% - от мъже или от юридически лица, представлявани в съветите от мъже, а 2.38% от директорските позиции се заемат от юридически лица, за които не е посочено от кого се представляват в конкретния съвет. (Вж. Фигура 5.)

Фигура 5: Структура на корпоративните бордове по пол

За сравнение, съгласно данни от мониторинговия доклад за периода 2021-2023 г., от всички директорски позиции (общо 909 директорски позиции) в управителните органи на изследваните дружества 26.95% се заемат от жени или от юридически лица, представлявани в съветите от жени, 67.55% - от мъже или от юридически лица, представлявани в съветите от мъже, а 5.5% от директорските позиции се заемат от юридически лица, за които не е посочено от кого се представляват в конкретния съвет.

Структурата на корпоративните бордове по пол по данни от мониторинговия доклад за периода 2021-2023 г., е представена на Фигура 6.

Фигура 6: Мониторингов доклад 2021-2023 г.: Структура на корпоративните бордове по пол

Възнаграждения на корпоративните ръководства

При докладванията по раздела за корпоративните ръководства и техните възнаграждения повечето от компаниите препращат именно към доклада за изпълнение на политиката за възнагражденията, като подобен беше извода и при предишния мониторингов доклад

Относно качеството и съдържанието на докладите за изпълнение на политиката за възнагражденията, Националната комисия за корпоративно управление не е извършвала отделен мониторинг, доколкото докладите са обект на проверка както от страна на регистрирания одитор, така и от страна на КФН.

Одит и вътрешен контрол

Задължителният одит на листваните компании е регламентиран в Закона за счетоводството и Закона за независимия финансов одит. Надзорът на регистрираните одитори се осъществява от Комисията за публичен надзор на регистрираните одитори. Дейността на одитните комитети също подлежи на контрол от страна на този регулаторен орган.

Ежегодно се провеждат обучения на Националната комисия по корпоративно управление в партньорство с АДВИБ, АИКБ и ИДЕС относно одита и вътрешния контрол на листваните компании.

Всички листвани компании без тези, които са в производство по несъстоятелност или ликвидация, имат одитни комитети, които се избират от общото събрание. Одитните комитети са помощни органи, подпомагащи дейността на корпоративното ръководство. Съответно предложенията за избор на одитор се правят от одитния комитет в годишния доклад за неговата дейност.

Спазването на ротационния принцип при предложенията за избора на независим одитор се осигурява от страна на одитния комитет, а след представянето на неговия доклад в КПНРО подлежи на надзор от страна на регулатора.

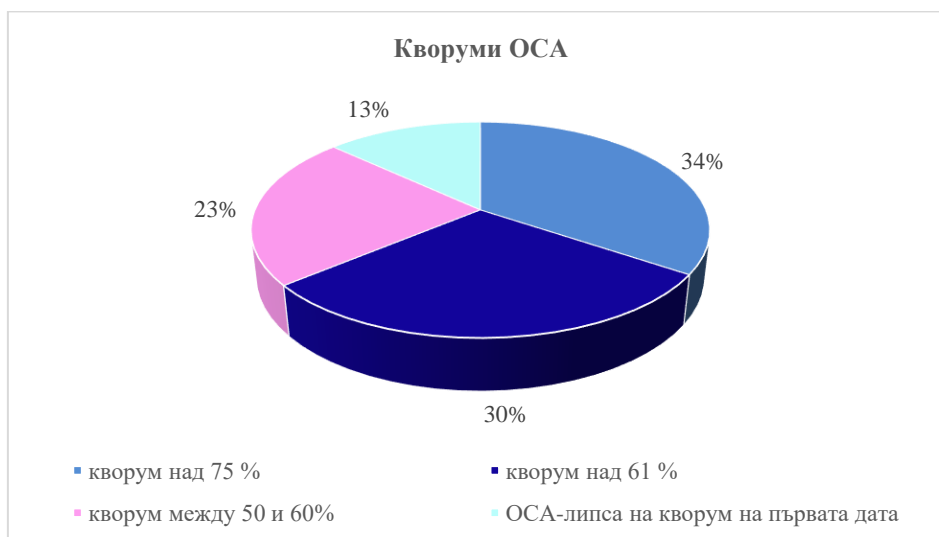
В декларациите за корпоративно управление голяма част от компаниите правят препратки към годишните си отчети, където подробно, в писмените бележки към него, са описани функционирането и ефикасността на системите за вътрешен контрол и управление на риска. Тази информация подлежи на задължителен независим одит, като компаниите предпочитат да я оповестяват именно в годишните си отчети. В декларацията за корпоративно управление се ограничават до декларативното изявление, че именно функционирането на системите за вътрешен контрол и управление на риска гарантират и ефективното функциониране на системите за отчетност и разкриване на информация.

Защита правата на акционерите

Проведени ОСА - кворум

Анализът на проведените през 2023 г. редовни общи събрания от дружествата, регистрирани за търговия на двата основни сегмента, показва висока ангажираност от страна на акционерите, като най-голям е дялът на компаниите (34%), в които отчетеният кворум е над 75% от акциите с право на глас. При 30% от дружествата са представени над 61% от акциите с право на глас, а 23% посочват кворум между 50% и 60%. Едва 13% от събранията са проведени на резервната дата поради липса на кворум и съответно участието на акционерите е под 50% от регистрирания капитал с право на глас.

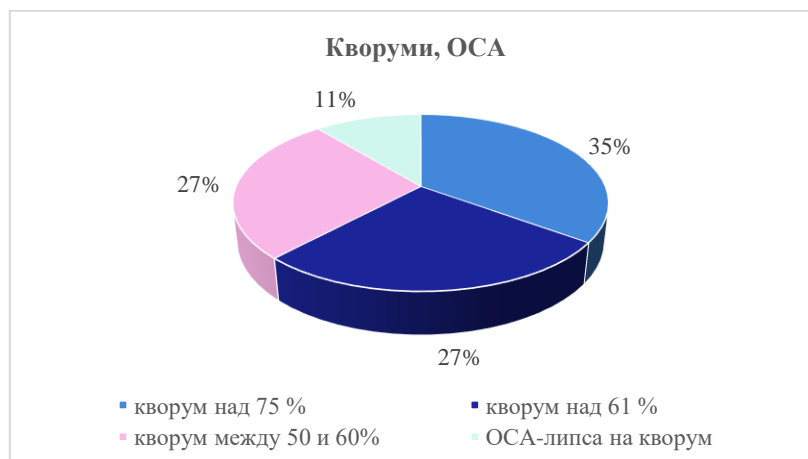
Резултатите от проучването на кворума на проведените редовни общи събрания от дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard през 2023 г., са представени на Фигура 7.

Фигура 7: Резултати от кворума на проведените през 2023 г. редовни общи събрания от дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard

Горепосочените данни са сходни с данните, представени в мониторинговия доклад за периода 2021-2023 г. и потвърждават високата степен на ангажираност, както на мажоритарните акционери, така и на институционалните и индивидуални акционери във връзка с участието им в общите събрания.

Резултатите, посочени в мониторинговия доклад за периода 2021-2023 г. във връзка с проучване на кворума на общите събрания в периода 2021-2022 г. са представени на Фигура 8.

Фигура 8: Мониторингов доклад 2021-2023: Резултати във връзка с проучване на кворума на общите събрания в периода 2021-2022 г.

Проведени ОСА – редовно/извънредно

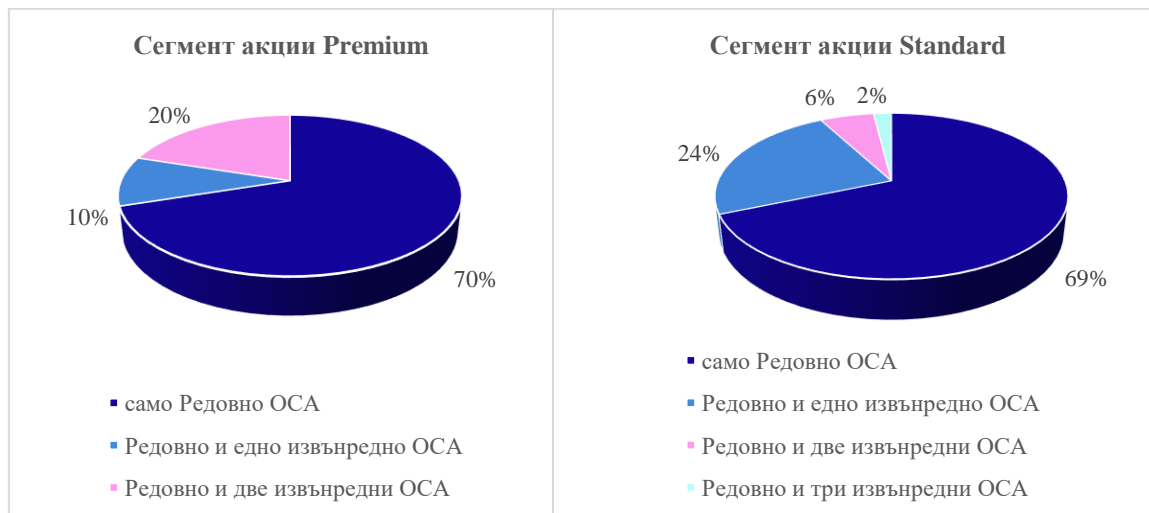
Анализът на проведените през 2023 г. общи събрания от дружествата, регистрирани за търговия на двата основни сегмента, показва, че 69% от компаниите са провели през годината само редовното ОСА. Редовното и извънредно ОСА са провели 21 % от дружествата, 8 % са провели редовното и две извънредни общи събрания, а 2 % са провели редовно и три извънредни общи събрания.

Резултатите от проучването за броя на проведените общи събрания от дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard през 2023 г., са представени на Фигура 9.

Фигура 9: Резултати за броя на проведените през 2023 г. общи събрания от дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard

Резултатите по сегменти за броя на проведените общи събрания от дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard през 2023 г., са представени на Фигура 10.

Фигура 10: Резултати по сегменти за броя на проведените през 2023 г. общи събрания от дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard

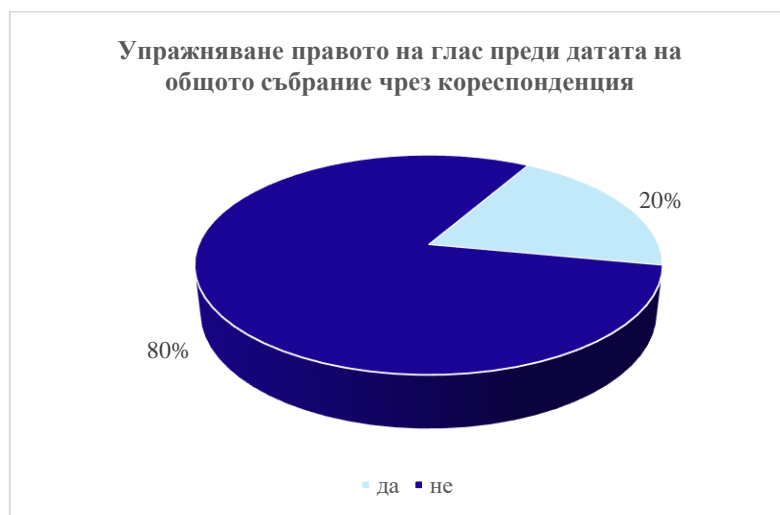
В четири от публичните дружества (7%), регистрирани на Сегмент акции Standard, на проведените през 2023 г. редовни ОСА са присъствали всички членове на корпоративното ръководство. В по-голямата част от проведените редовни ОСА, а именно тези на 50 дружества (82%) общо от двата сегмента, са присъствали между 1 и 5 представители на Съвета на директорите, съответно на Управителния или Надзорния съвет. При 7 дружества (11%), в протоколите от проведено редовно ОСА, не е посочено дали присъства представител на корпоративното ръководство. (Вж. Фигура 11).

Фигура 11: Резултати от проучването на компаниите от Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard, относно присъстващи членове от ръководството в проведените ОСА през 2023 г.

Упражняване правото на глас преди датата на ОС чрез кореспонденция

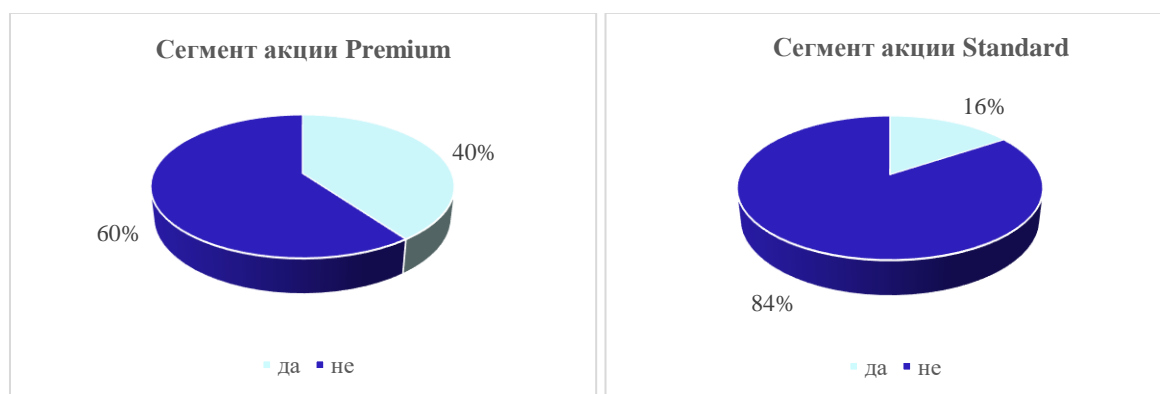
Съгласно направеното проучване на представените покани за свикване на редовно общо събрание на акционерите от дружествата, през 2023 г., 20% от всички 61 бр. компании регистрирани на двата сегмента, предвиждат възможност акционерите им да могат да упражняват правото си на глас преди датата на общото събрание чрез кореспонденция.

Фигура 12: Резултати от проучването на компаниите, предвидили възможност за упражняване правото на глас чрез кореспонденция

По сегменти, 40% от компаниите, регистрирани на Сегмент акции Premium и 16% от дружествата, регистрирани на Сегмент акции Standard предвиждат възможност акционерите им да могат да упражняват правото си на глас преди датата на общото събрание чрез кореспонденция.

Резултатите от проучването на компаниите по сегменти, предвидили възможност акционерите им да могат да упражняват правото си на глас преди датата на общото събрание чрез кореспонденция, са представени на Фигура 13.

Фигура 13: Резултати от проучването на компаниите от Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard, предвидили възможност за упражняване правото на глас чрез кореспонденция

За сравнение, съгласно данните от мониторинговия доклад за периода 2021-2023 г., който обхваща 241 дружества, допуснати до търговия на Основен и Алтернативен пазар на БФБ, 31% от дружествата предвиждат възможност акционерите им да могат да упражняват правото си на глас преди датата на общото събрание чрез кореспонденция (Вж. Фигура 14).

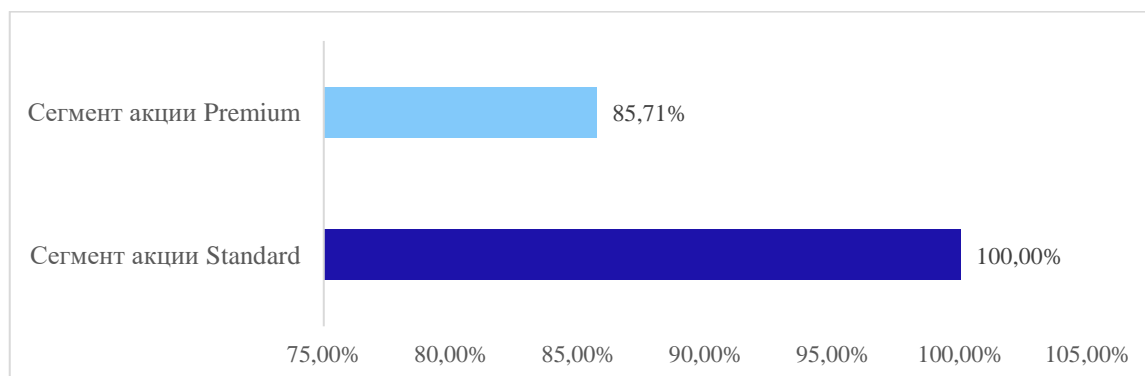

Фигура 14: Мониторингов доклад, 2021-2023 г.: Резултати от проучването на компаниите, предвидили възможност за упражняване на глас преди датата на общото събрание чрез кореспонденция

3.2 Нефинансови декларации

Данните показват, че на Сегмент акции Premium 6 от 7 дружества (85.71%), които имат задължение да изготвят Нефинансова декларация съгласно Закона за счетоводството, са представили такава като част от годишния финансов отчет за 2023 г., докато на Сегмент акции Standard всички задължени дружества са представили Декларацията.

Информация относно представените от дружествата на Сегмент акции Premium и на Сегмент акции Standard Нефинансови декларации към ГФО за 2023 г. е представена на Фигура 15.

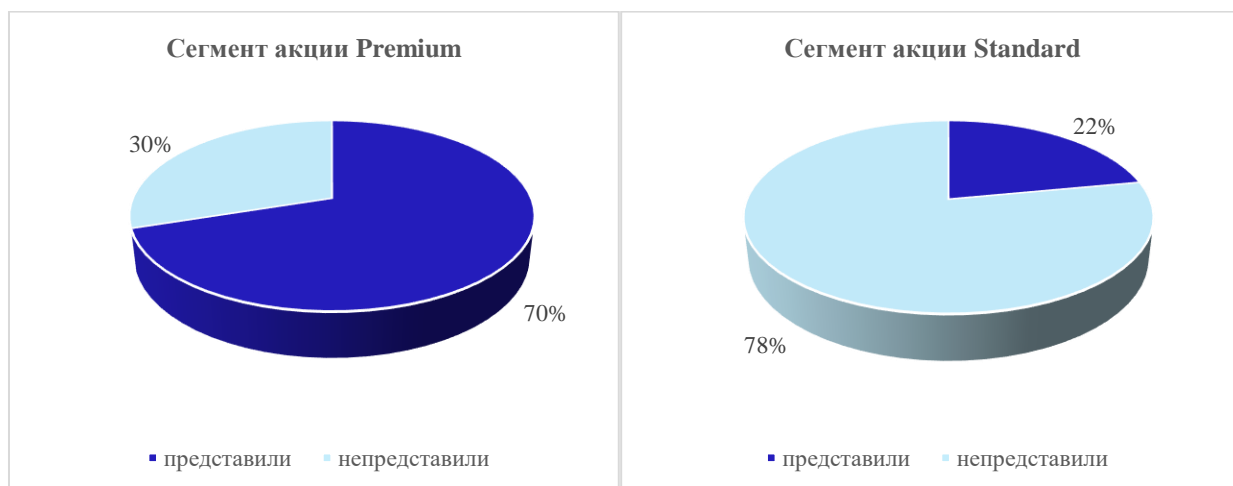
Фигура 15: Информация относно представените от дружествата на Сегмент акции Premium и на Сегмент акции Standard Нефинансови декларации към ГФО за 2023 г.

3.3 Карти за самооценка

Към годишните си отчети, публичните компании, по желание предоставят карта за самооценка, в която правят собствена преценка относно нивото на корпоративно управление в компанията като попълването на картата не е задължителен елемент от годишното отчитане на компаниите..

Данните показват, че 70% от дружествата от Сегмент акции Premium са представили карти за самооценка към годишните финансови отчети за 2023 г. Делът на дружествата от Сегмент акции Standard, представили карти за самооценка е по-нисък – 22%.

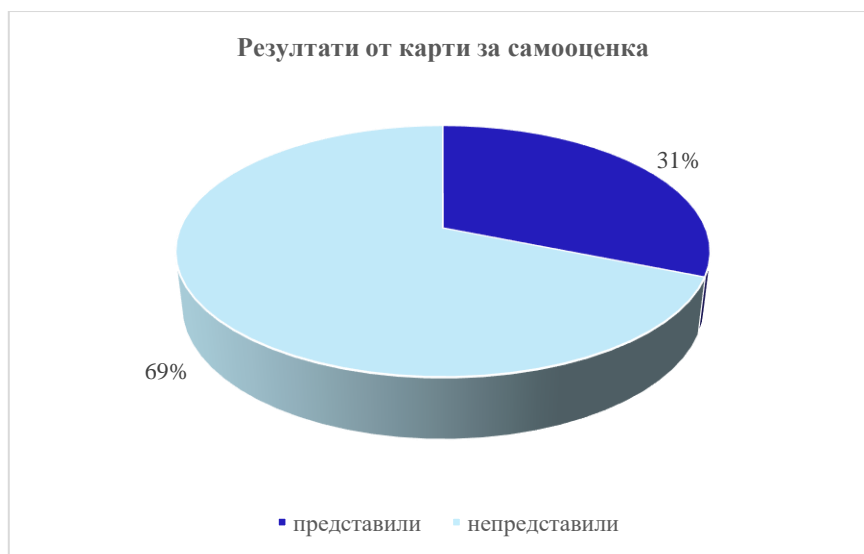
Информация относно представените от дружествата на Сегмент акции Premium и на Сегмент акции Standard карти за самооценка към ГФО за 2023 г. е представена на Фигура 16.

Фигура 16: Резултати относно представени карти за самооценка от дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard

Дружествата, публикували карти за самооценка, поставят високи оценки на нивото на корпоративното управление в своята компания (74-98% при максимум 100%).

Резултатите от картите за самооценка по показателя „Обща оценка Корпоративно управление“ са представени на Фигура 17.

Фигура 17: Резултатите от картите за самооценка по показателя „Обща оценка Корпоративно управление“

4. Състояние на електронните страници на българските публични компании

Направено е проучване от БФБ, което обхваща електронните страници на 61 дружества, търгувани към 31.12.2023 г. на Основния пазар BSE – Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard, както следва: Сегмент акции Premium – 10 дружества и Сегмент акции Standard - 51 дружества.

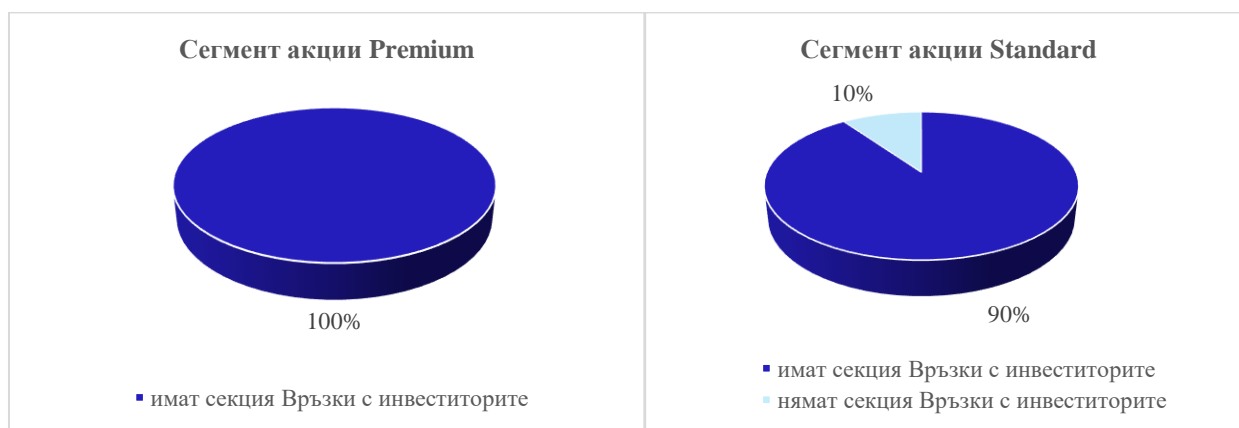
Проучването е доста по-детайлно от представеното в предишния доклад, като е направено на база публикуваната от компаниите информация на електронните им страници относно:

- Секция Връзки с инвеститорите;
- Англоезична версия на интернет страницата;
- Информация за директор за връзки с инвеститорите (ДВИ);
- Информация и документи от проведени общи събрания на акционерите (ОСА);
- Междинни и годишни финансови отчети;
- Корпоративен календар;
- Публикувани учредителни актове;
- Допълнителна информация;
- Права на акционерите;
- Информация за корпоративните ръководства.

Секция „Връзки с инвеститорите“

Данните от анализирани електронни страници на 61 дружества показват, че аналогично на резултатите от предишния мониторингов доклад, всички 10 дружества, регистрирани на Сегмент акции Premium, поддържат на своите електронни страници секция за Връзки с инвеститорите. От регистрираните 51 компании на Сегмент акции Standard компании, 46 от тях (90%) имат секция за Връзки с инвеститорите, а останалите 5 (10%) – нямат такава. В сравнителен аспект, по отношение дружествата, регистрирани на Сегмент акции Standard се отбелязва положителна тенденция тъй като съгласно данните, представени в мониторинговия доклад за периода 2021-2023 г., 85% от разгледаните електронни страници имат обособена секция „За инвеститорите“.

Резултатите от анализа за наличието на Секция Връзки с инвеститорите на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г. са представени на Фигура 18.

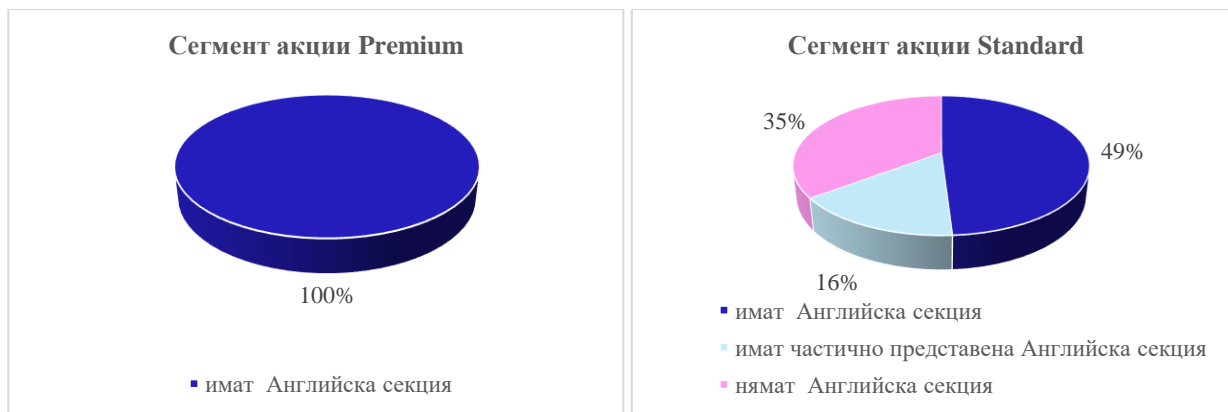

Фигура 18: Резултати за наличие на Секция Връзки с инвеститорите на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г.

Англоезична версия на интернет страницата

Относно наличието на версия на английски език на електронните страници, анализът на данните показва, че всички 10 дружества, регистрирани на Сегмент акции Premium имат такава. От регистрираните на Сегмент акции Standard дружества, 25 от тях (49%) оповестяват аналогично съдържание на електронните си страници на английски език, 8 компании (16%) имат частично представена версия на английски език, а 18 компании (35%) нямат такава версия на сайта.

Резултатите от проучването за наличието на версия на Секция Връзки с инвеститорите на английски език на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г., са представени на Фигура 19.

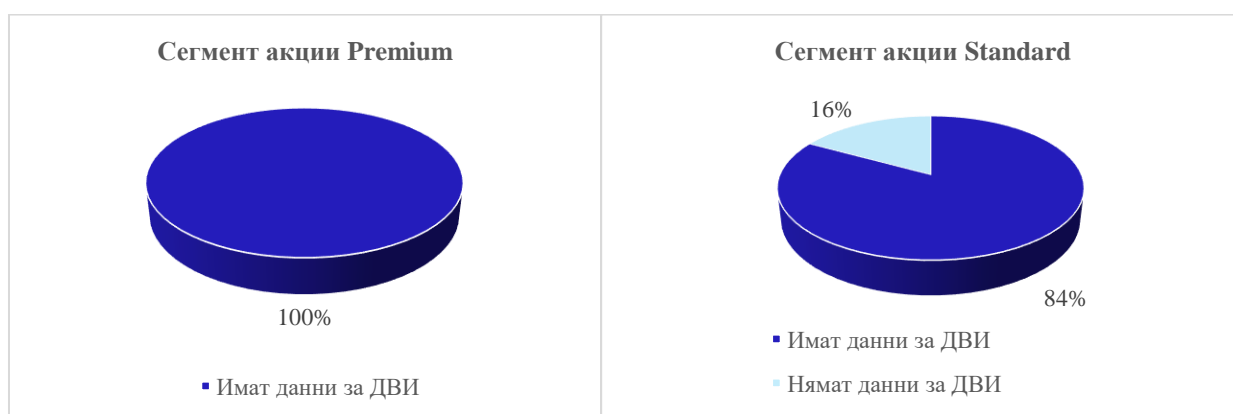

Фигура 19: Резултати за наличие на секция на английски език на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г.

Информация за Директор за връзки с инвеститорите (ДВИ)

По отношение наличието на информация за Директора за връзки с инвеститорите на интернет-страниците на разглежданите 61 компании, данните сочат, че 100% от регистрираните дружества на Сегмент акции Premium имат такава информация на своите електронни страници. От всички 51 регистрирани към 31.12.2023 г. дружества на Сегмент акции Standard, 43 дружества (84%) публикуват информация за Директора за връзки с инвеститорите, а при останалите 8 (16%) такава информация отсъства.

Информация от проучването за наличието на данни за Директора за връзки с инвеститорите на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г., е представена на Фигура 20.

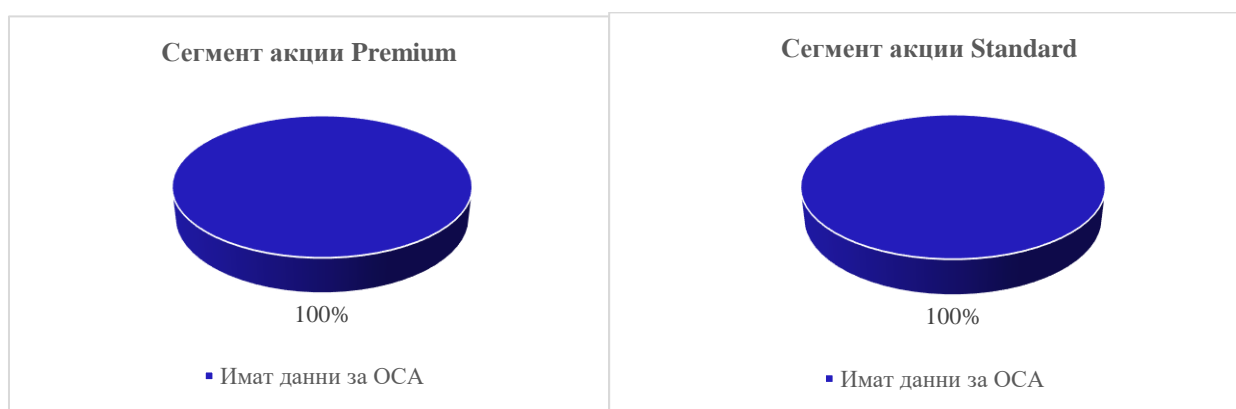

Фигура 20: Информация за наличие на данни за Директор за връзки с инвеститорите на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г.

Информация и документи от проведени общи събрания на акционерите (ОСА)

Анализът на разгледаните електронни страници на 61 компании, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г., показва, че всички компании публикуват на своите електронни страници информация и документи (протоколи и др.) от проведените Общи събрания на дружествата. Това е единственият от изследваните критерии, при който има 100% изпълнение от компаниите и от двата разглеждани сегмента.

Информация от проучването за наличието на данни за ОСА на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г., е представена на Фигура 21.

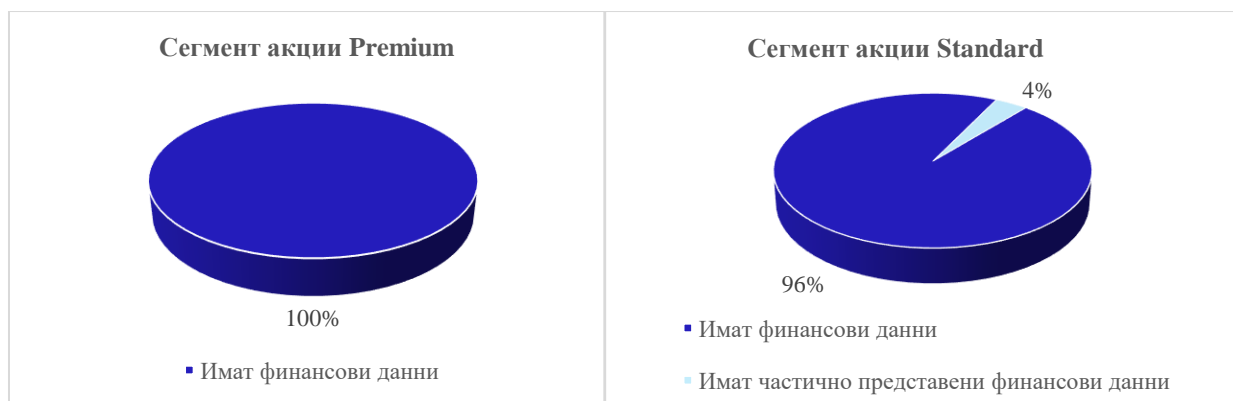

Фигура 21: Информация за наличие на информация и документи от проведени общи събрания на акционерите (ОСА) на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г.

Междинни и годишни финансови отчети

От проучените електронни страници на 61 компании, регистрирани към 31.12.2023 г. на двата сегмента – акции Premium и акции Standard, резултатите показват, че всички компании търгувани на сегмент акции Premium публикуват междинни и годишни финансови отчети на своите електронни страници. От регистрираните на сегмент акции Standard 51 компании, 49 от тях или 96% публикуват финансова информация, а само 2 компании (4%) имат частично представени финансови данни на своите интернет-страници.

Резултатите от проучването за наличието на финансови данни на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г., са представени на Фигура 22.

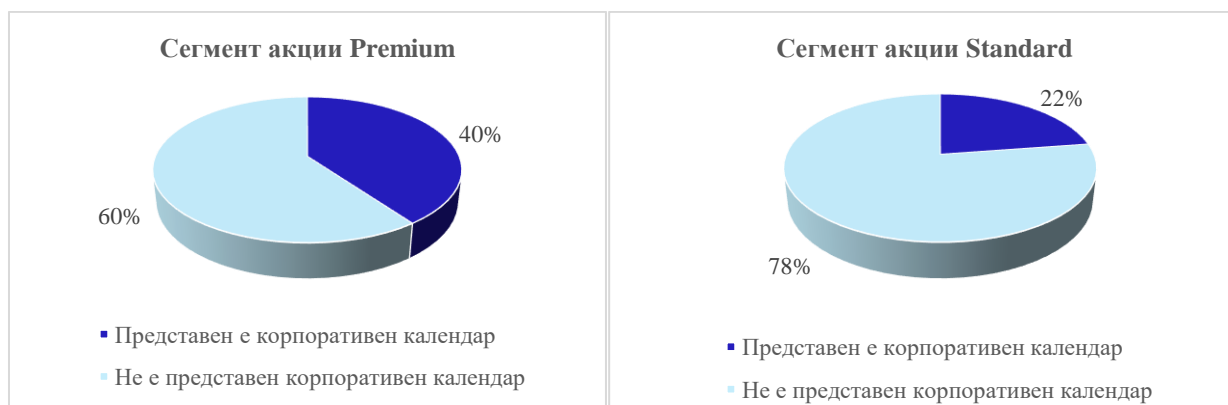

Фигура 22: Информация за наличие на финансови данни на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г.

Корпоративен календар

Анализът на разгледаните 61 електронни страници по отношение наличието на корпоративен календар показва, че 4 компании (40%) от сегмент акции Premium и 11 компании (22%) от сегмент акции Standard представят корпоративен календар на своите електронни страници.

Информация от проучването за наличието на Корпоративен календар на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г., е представена на Фигура 23.

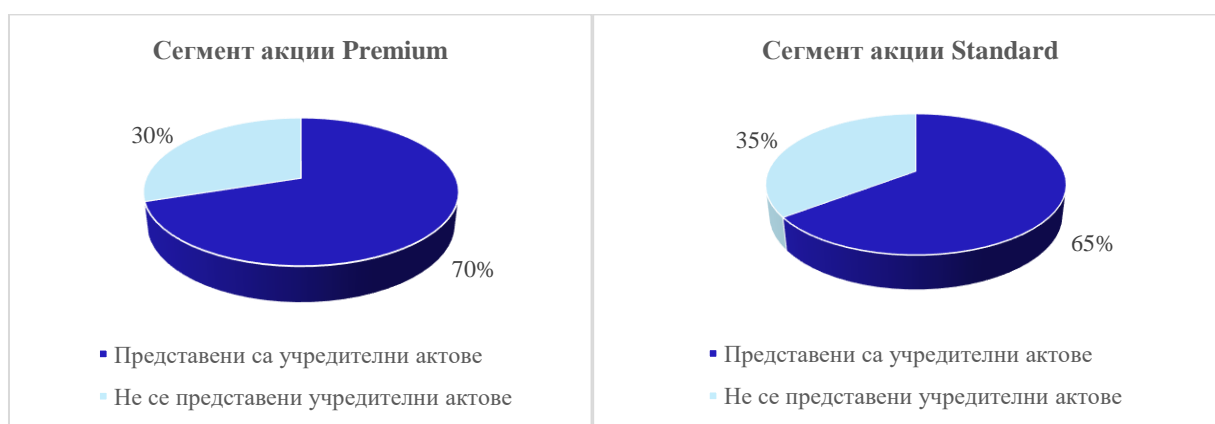

Фигура 23: Информация за наличие на Корпоративен календар на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г.

Публикувани учредителни актове

По отношение публикуването на учредителни актове на електронните страници на разглежданите 61 компании от двата сегмента, данните от изследването сочат, че тази информация е налична на електронната страница на 7 (70%) от компаниите, регистрирани на Сегмент акции Premium и на 33 компании (65%), регистрирани на Сегмент акции Standard.

Данни от проучването за представянето на учредителни актове на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г., са представени на Фигура 24.

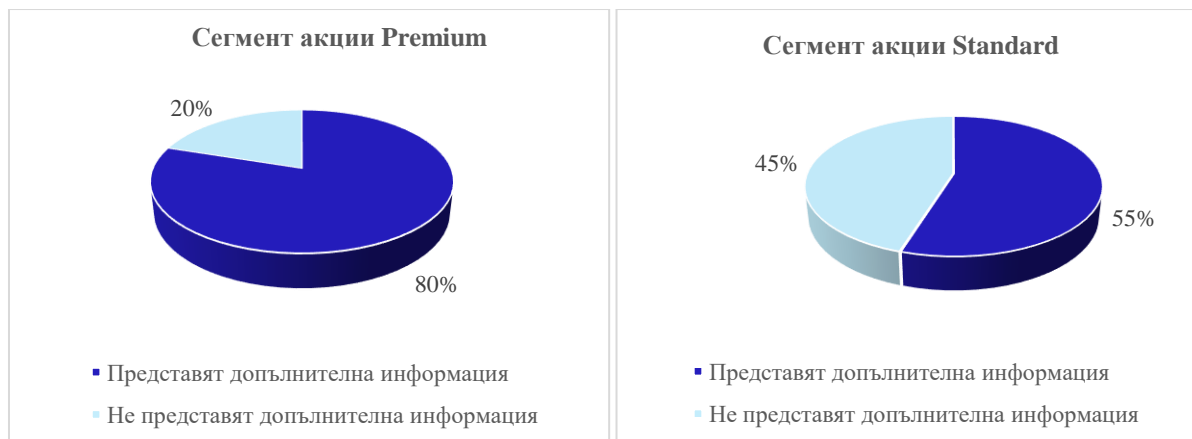

Фигура 24: Информация за наличие на учредителни актове на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г.

Допълнителна информация

От проучените електронни страници на 61 компании, регистрирани към 31.12.2023 г. на двата сегмента - акции Premium и акции Standard, видно от данните, 80% от компании от сегмент акции Premium представят допълнителна информация (извън посочената в предишните точки) на своите електронни страници. Над половината от компаниите, регистрирани на сегмент акции Standard – 28 (или 55%) публикуват допълнителна информация (напр. прогнозна и аналитична информация, Секция „Устойчиво развитие“, „Бюлетин на инвеститора“ и др.), а 23 от тях (45%) не представят такава.

Резултатите от проучването за наличието на допълнителна информация на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г., са представени на Фигура 25.

Фигура 25: Данни за наличие на допълнителна информация на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г.

Права на акционерите

Проучването на електронните страници на компаниите относно наличието на информация за правата на акционерите, показва, че 6 компании (60%), регистрирани на сегмент акции Premium и 21 компании (41%), регистрирани на сегмент акции Standard, представят информация за правата на акционерите на електронните си страници.

Данни от изследването за наличието на информация за правата на акционерите на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г., са представени на Фигура 26.

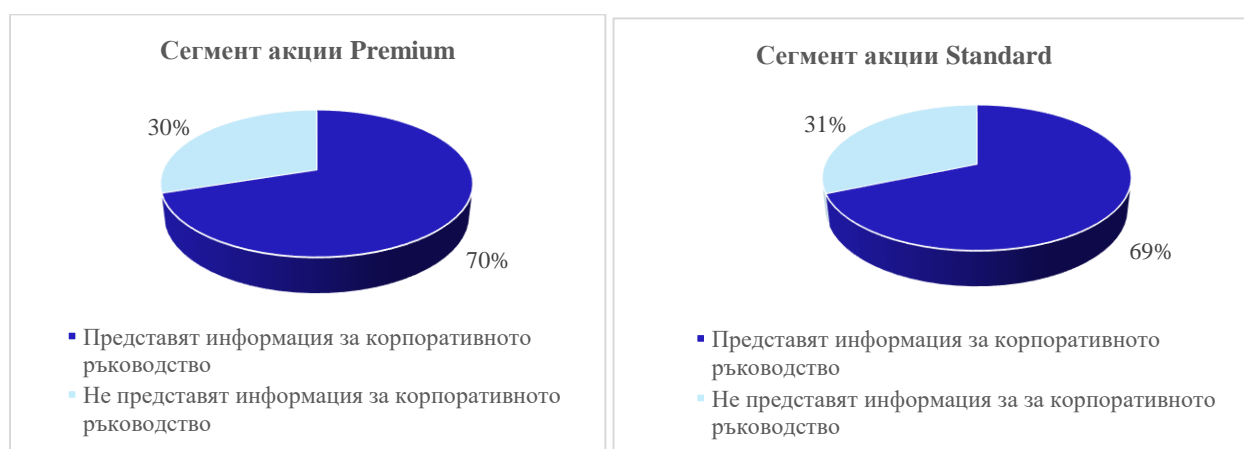

Фигура 26: Данни за наличие на информация права на акционерите на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г.

Информация за корпоративните ръководства

Относно наличието на информация за корпоративните ръководства, данните от анализа на разгледаните електронни страници на 61 компании сочат, че от 10-те компании, регистрирани на сегмент акции Premium, 7 публикуват такава информация, а от общо 51 компании, регистрирани на сегмент акции Standard - 35 компании (69%) публикуват данни за управляващите.

Резултати от изследването за наличието на информация за корпоративното ръководство на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г., са представени на Фигура 27.

Фигура 27: Информация за наличие на данни за управляващите на електронните страници на дружествата, регистрирани на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard към края на 2023 г.

В заключение, на база извършеното проучване в настоящия доклад може да бъде направен изводът, че положителните тенденции в качеството на разкриваната информация и ангажираността на корпоративните ръководства се запазват.

Дружествата, които са допуснати до търговия на най-авторитетните и ликвидни сегменти на БФБ (Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard), продължават да се развиват и да полагат усилия за прилагане на добрите практики в областта на корпоративното управление.

5. Инициативи на НККУ за повишаване на стандартите на доброто корпоративно управление в контекста на въпросите, свързани с устойчивостта и популяризиране на Националния кодекс за корпоративно управление

През 2024 г. са предприети редица инициативи за повишаване на стандартите на доброто корпоративно управление в контекста на въпросите, свързани с устойчивостта и популяризиране на Националния кодекс за корпоративно управление.

На 30.05.2024 г. и на 06.06.2024 г. Националната комисия по корпоративно управление организира две срещи с изпълнителните директори и председателите на управителните органи на публичните компании, на които се обсъдиха Принципите за корпоративно управление на Г-20/ОИСР и промените в Националния кодекс за корпоративно управление.

Срещите се проведоха с подкрепата на Комисията за финансов надзор (КФН, Комисията), Българската фондова борса и Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Първата среща бе основно насочена към представители на дружествата, допуснати до търговия на Сегмент акции Premium и Сегмент акции Standard, а втората към акционерните дружества със специална инвестиционна цел и емитентите на облигации.

В проведените дискусии се обсъдиха промените в Националния кодекс за корпоративно управление, който е изцяло съобразен с принципите на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и заложените мерки за устойчиво развитие и стабилност, включително цифрова сигурност, опазване на климата и др.

На 10 юли 2024 г. Комисията за финансов надзор проведе конференция на тема „Бъдещи предизвикателства и очаквания в небанковия финансов сектор“, на която присъстваха над 300 участника, експерти от Комисията, представители на инвестиционни фондове и посредници, застрахователни дружества и пенсионно осигурителни дружества, институционални партньори, представители на бизнеса, държавата, инвеститори, консултанти и медии.

Изключително важната за небанковия финансов сектор конференция се проведе в две основни части, като първата акцентира на принципите на ОИСР за корпоративно управление и спазването на нормативните изисквания с фокус върху устойчивостта, отговорното инвестиране и ключовите ESG индикатори за оценка на етичното въздействие, а втората – на предизвикателствата и основните изисквания на Регламент за оперативната устойчивост на цифровите технологии във финансовия сектор (DORA – Digital Operational Resilience Act) и регламента относно пазарите на криптоактиви (MiCA – Markets in Crypto-Assets).

Освен експертите на КФН, които представиха принципите на ОИСР за корпоративно управление, участие в проведената дискусия взеха представители на публични дружества – от БФБ АД, „Бианор Холдинг“ АД, „Сирма Груп Холдинг“ АД.

В основата на дискусиите бе важноста на стабилните рамки за корпоративно управление, ролята им за повишаване доверието на инвеститорите и осигуряването на устойчив растеж.

В изпълнение на препоръката за разширяване на кръга на организациите, които са членове на Националната комисия за корпоративно управление, през 2024 г. към Националната комисия за корпоративно управление се присъединяват:

- Българската асоциация на управляващите дружества (БАУД)
- Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП);
- Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО)
- Асоциацията на българските застрахователи (АБЗ)

Като член на Управителния съвет на НККУ отпада Българската асоциация по връзки с инвеститорите.

На 11.09.2024 г., в Търговския регистър като представляващ НККУ, е вписана Българската асоциация на управляващите дружества, чрез председателя на УС на организацията - Наталия Петрова, която се ангажира да работи активно за утвърждаване на принципите на доброто корпоративно управление в страната.

6. Програма на Националната комисия по корпоративно управление за 2025 г.

На заседание на УС на НККУ, проведено на 13.11.2024 г. е приета програмата за дейността на Комисията през 2025 г., в която са предвидени:

- Четири регулярни срещи на Управителния съвет на НККУ;
- Провеждане на общо събрание на НККУ;
- Организиране на срещи на НККУ с корпоративните ръководства на публичните компании с тема „Принципи на ОИСР, предимства от присъединяването“.

- Провеждане през първото полугодие на годината на полудневен семинар с държавни предприятия с цел популяризиране на новите изменения на Националния кодекс;
- Актуализиране на картата за самооценка;
- Инициативи с цел повишаване на финансовата грамотност;
- Изготвяне на позиции по предложения за законови промени;
- Обновяване на интернет страницата на НККУ;
- Възобновяване на индекса за добро корпоративно управление през второто полугодие на годината;
- Награди

Приложение 1

Използвани източници:

1. Публична регулирана информация, оповестена чрез x3News - специализиран медиен портал, чрез който емитентите на финансови инструменти изпълняват законовите си задължения по оповестяване пред обществеността на регулирана информация по смисъла на Закона за публичното предлагане на ценни книжа, която се поддържа от „Файненшъл Маркет Сървисиз“ ЕООД - дъщерно на „Българска Фондова Борса“ АД (<https://www.x3news.com>);
2. Публична регулирана информация, оповестена в Бюлетин на Инвестор БГ (<https://www.investor.bg/bulletin/>) - платформа, чрез която емитентите на финансови инструменти изпълняват законовите си задължения по оповестяване пред обществеността на регулирана информация;
3. Публична регулирана информация, оповестена в Бюлетин на Инфосток (<https://www.infostock.bg/infostock/control/announcement>) – платформа, чрез която емитентите на финансови инструменти изпълняват законовите си задължения по оповестяване пред обществеността на регулирана информация;
4. Публична информация от електронната страница на БФБ АД (<https://www.bse-sofia.bg>);
5. Публична информация от електронната страница на КФН (<https://www.fsc.bg>);
6. Публична информация от електронните страници на публичните дружества от Сегмент акции Premium и сегмент акции Standard;
7. Данни от Търговския регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел (<https://portal.registryagency.bg/home-cr>) за членовете на корпоративните ръководства.